

ЗЛАТОЛИСТ

Ученич. лист за литература самообразование и критика.

УРЕЖДА УЧЕНИЧЕСКИ РЕДАКЦИОНЕН КОМИТЕТ.

Отговорен Редактор: Д. СИРАКОВ.

Годишен абонамент
25 лева

Адрес на редакцията
„ЗЛАТОЛИСТ“
„Цар Освобод.“ 574 — Шумен.

1 брой 3 лева.

ЛЮБЧО ГЕОРГИЕВ — Разград.

Градът.

Преди време получих една коига озаглавена „Градът“. На първата празна страница е написано с червено мастило: „За рецензиране!“ Аз я прочетох, дори препрочетох, и тежките впечатления от нея ме накараха да пиша рецензия. Обаче, днес влизайки отново през вратите на „градът“, аз виждам колко болно и суетно е там и как лунното сияние прибира лъчите си и градът пшшка в тежка мъчителна въздишка. Градът лежи на своя смъртен праг! Градът е руина и пепел! Градът е дом на бездомните! Спете жреци в пепелта на разкаянието му! И когато се пробудите, погледнете красотата право в зениците и после — назад, гдето от вашите пирни победи стои скелета на града, когото мислите, че възпяхте!

„Градът“ на седемте е надгробен химн на повечето. Там „отзвжнва“ звъна на тяхното алилуя. Стресни се изгубило пштя си, стадо! отжрси красотата от глупавите си оригиналничения, защото така петните и погребват красотата!

Не искам да се занимавам с имената — мен те не интересуват. Интересни сж „бисерите“ на безбисерните певци. Услушайте се въ тяхните лири: те са звено на хаотични дисхармонии. Аз чувам разбжркани звуци. —

„Че много рано, рано прозвжни
О, спомена в мойти морна памет
И девственото огнеструйно знаме
Загжрнато в траурни светлини“.

Пан. Тодоров
„Призив“.

или:

„Градът се сжбужда
внезапния вечен
безкрайния краен“.

П. Спасов
„Градът“.

Мжчително и дотегливо е да цитирам това, на което друг би отминал с ирония . . .

Стихпрозата е застроена в три крайности. Ник. Елхов е един бездарен словоедец, или по право, един неокачествимъ сомнамбул, който насила сжнува и ходи по пустиинните пясъци и по ледовете на северните людоеди. Нему не са нуждни нашите прояви и живот! —Ето капиталната му грешка.

Едничка Бистра Тутева в стих, в проза е повече реална. Нейното перо нежно досяга сжрцето и му говори на пряк език, когато Ник. Елхов говори на персийските камъни по арабски, а Д. Гочев жрси сжвестта и красотата, незабелязвайки, че те са обвити в мжгла . . .

. . . Спомням си моментите, когато току-що се раждаше нашата младежка литература. Излизаха „Ученическа мисл“ и „Бждеще“. За пржв

пжт срещнах името на Пан. Тодоров, тогава — И. Тихин, вжв в. „Бждеще“. Мен ми се нравяха писанията му и аз имах възможността да се запозная лично с него. Станах и аз сжтрудник на „Бждеще“. Пан. Тодоров беше редовен сжтрудник аз можех да наблюдавам еволюцията му. Моето очудване бе, че той от пжтя на Пенча Славейкова се отклони и тржгна кжм Гео Милева. Аз гледах и чаках. И ето — с кн. 5 и 6 год. II на сп. „Светли Зари“ и „Градът“ П. Тодоров изгуби своя пжт. Моя призив: Вжрни се!

П. Спасов е ту тих мечтателен, ту ням чародей. Неговия „град“, без няколкото подигравки кжм литературата, би бил задоволителен.

В. Радев — иже нарицаем Валдемар — изрежда един поменик на женски имена, като е забравил себе си. За неговата поезия — каква ирония на сждбата! — нека говорят критичие на „Светулка“, „Детска радост“ и прочее . . .

Горянин, ако бе оставил неразбираемостта на страна и разтворил чувствата си по осезателно — би бил добжж певец на страданията и болките. Неговия „Джд“ има величествени и в сжщото време нетжрпими сравнения. Душата някжде гладно се понася под ромона на вечерния джд, а някжде угнетена жрси всуе красотата.

Ако не беше Ас. Калоянов „Градът“ би останал в шкафа на редактора му.

Асен Калоянов е един искрен и задушевен певец; той е пленителен и омаен . . . Неговия стих е вижжт на сжрцето: Сжрцето му ридае — жжл демон го стиска —

Жжл демон сжрцето ми стиска
И черна ржка ме души —
Аз мра постепенно под диска
На злобни, прокобни души!

И сякаш, че виждаме как раненото сжрце болно въздиша.

„Градът“ с великата претенция, да бжде изразител на младежката ни литература, стана смешен. Защото от 7 само 2—3 са хора на изкуството и красотата, а останалите — тяхни ординарци, които по добре би направили да им чистят обувките, отколкото да си казват: „нали имам гащи — трябва да се пращи“ . . .

„Градът не може да представлява дори списанието „Св. Зари“, защото в него са групирани, много повече даровити младежи, отколкото в „Градът“. С други думи „градът е рожба на неокачествима мания, и сборник за прослава. Но пророк Авакум казва за такжв град:

„Горко на градящия град с кржв
И на основаващия град с неправда“.

Предчувствие.

След заника ще чуиш камбани скръбни,
След звън следва ще печален звън.
Селцето малко от уплах ще глътне,
А над земята ще владее сжн.

И мракът земята ще обвие морна,
Ще плаче в пушинака бухал стар;
Ще слушаш песента ти скръботиха
На побелял монох вжв свят олтар.

Ще дойдеш ти, жена, вжв дома беден,
Над мъртвото тело ще майка ми
Приведена сжзреш. . . Усмивнат, бледен,
Ще срещна те с изцъкленни очи. . .

Старицата, като те види още
Ще по-отчаено заплаче с глас.
Ще изгасят сжлзите мои свещи,
Непроницаем ще се спусне мрак.

И ще се вцепениш от ужас, тихо
Ще призовеш ти Богородица
И въ хладните прегръдки скришно
Ще си излейш въ плач без глас скръбта. . .

И херувими рой ще те сбиржат,
Ще утешат те сжс божествен химн,
Те мойта лира ще сжс трепет вземат
И ще се понесат те кжм Олимп.

Тогаз ще светнат огньове пречисти,
И мъртвото тело ще изгори;
Сред блясък, радост и омайни песни,
Душата на Олимп ще отлети! . .

Когато чуиш, ти звън привечер скръбен,
Да знаиш, че свърших дни, — печални дни.
И бледен, премирен, кжм свят далечен
Ще литна с песен аз, Литни и ти! . .

А ще звънят сжс скръб камбани тихи,
Това отдавна аз го вече знам;
И над земята ще се носят вопли. . .
Цалуна ще чело сжс смях смъртта.

И мрак земята ще обвие морна,
Ще плаче в пушинака бухал стар,
Кжм небесата ведри аз ще литна,
Сжс светлината ще се слея там. . .

4. VII. I 923.

Валмор. — Разград.

Сждба.

Отхождат бавно те след мен,
на мойта младост дните —
А ще ли сетя някой ден,
звук радостен в гърдите? —

Ще чезне младост всред глухи вопли
обвита в скръб и мракове,
Надеждата не ще ме стопли
надежда — за щастливи часове.

В гърди скръбта ми се прелива
неволно бликят сжлзи, дух унива . . .
Отрано свехна мойта младост
самотна, безнадеждна — не сетих нивга радост.

* * *

В безмжлвно ридание
преплитат се звуци,

И страно сказание
вешаят в ноща . . .

Ридаючи звуци — болезнени вопли,
родени с ноша — в ноща се разливат —
Те гонят се плахи — и в смжтни сжзвучия
в чертози незнайни, безсилни се сливат.

Безсилни се сливат — заглжхват безсилни,
в чертози незнайни — в сжнни страни —
И глухо оплакват скрижали разломени
и бленове святи — тжй рано поломени.

Чирпап

М. Георгиева

Серенади.

.. . Въръ — тебѣ люблю
Я больше славы, больше власти!
ПУШКИН.

1. Усамотение.

На стржвна нош часа ме измори,
В копнение безсластно аз изгасвам.
И все напразно чакам до зори
Зората си — горчива и напразна . . .

И като пжтник морен и самин
За нещо скжпо сякаш, че вжздишам . . .
И в океана на тжги и сплин
Аз викам кжм небето: чуи! Услиши!

Небето безответно се мрачѣ
И се тресе вжв огнена закана:
Душата ми разплакана мжлчи
Душата ми — в страдание пияна . . .

— О, Господи, услиши своя син! —
Простри ржце безтрепетни над него!
Че той е сам, че той е бедуин —
В пустинята въздхнал в тиха нега.

2. Не унивай!

F. üer Roda

Пак простирам счупени крила
И не зная гдѣ отивам ази
В моя сжн ти вихрено ела
Сжс коси — коприна и талази . . .

В мойта гржд не стихва твоя стон —
В мен се борят мжки и страдания:
— Ти слезни от своя златен трон —
Да делим и мжки и терзания! . . .

Как е бледно моето сжрдце!
Не унивай горестно, любила,
Не простирай ледени ржце,
Не забравяй: Господ има, има! . . .

3. Очите ти.

В очите ти оглеждам своя лик,
Сжрдцето ми от щастие се свива . . .
И чувствам по полезния му вик,
Че любовта се свята там прелива . . .

Очите ти сж огнени стрели —
Плжтта ми те понякога разсичат,
Но аз не зная: те дали, дали
Ме тжй горещо всякога обичат? . . .

В очите ти сжм ази отразен
Сжс любовта си неизменна, свята.
И виждам в тях как всеки минал блен
Вжкржсва с мощ далечна и позната . . .

Очите ти сж моя вечен дом,
Кждето уморен аз отпочивам,
Очите ти са нежен, тих псалом,
И в тях аз гасна — гасна и умирам . . .

An Adobows.

Колко много нощи бели
Аз заключен в самота
Слушах неразгадни трели,
Дишах твойта красота . . .

Колко пжти поверявах
Теб аз тайния си грях
И на теб — богиня — давах
Пжрвия вжзторг и смях . . .

Колко пжти в твойте ласки
Дирих примирене аз . . .
Боже, колко твои краски
Гледах в шемет и захлас! . . .

Твойта красота упива
Като сладостен нектар,
И плжтта ти — ах рвзкрива
Своя сладострастен дар . . .

5. Стжмнява се.

Гржм. Трясжци. В безлюдните площади
Отсичат се безбройни светлини
Погасли са вжчерните лампади —
Тжй много веч над мене се стжмни . . .

И твойта привечерна осанка
Аз виждам в океан от тжмнини —
Едничка ти в света ми си загадка —
Един вжпрос на всичките ми дни . . .

И ето: чвс откакто с неразсжмни
Звезди обсипа моето чело . . .
Ах, всичките ми дни са вече тжмни,
Кат вечерта е моето тегло . . .

ЛЮБЧО ГЕОРГИЕВ — Разград.

Безсилие.

След джлго лутане, умора
Аз най подир ржце прострях
На милата жена пред прага
И джлго молих за пощада,
Горещи сжлзи аз, пролях
И сладки думи й шептах. . .

Зловещи глуми чух вответ,
Зловещи глуми, що смразяват,
Шо тежжк правят всяк полеп,
Що разума навек убиват,
Свуал живота, що обвиват. . .
Обхващат скржб и мраз сжрце. . .

Нали и аз горя и любя,
О, безпощадна тжй жена! . .
И слжнце златно аз да видя
Достоен ош не сжм ли, мила?
Напразно моля се, тжжа, —
Ти безпощадна си жена! . .

Самотен скитам се из мрака,
Безсилен, влача се — скжрбя,
Душата ми се тжй измжчва,
Че младост без любов минава,
Че празни бяха вси мечти
Ах, кжй ли ще ме утеши? . .

15. VI. 923 г.

Последната симфония.

На Д. Ненчева.

Денят е нощ, —
Ноща е мрак

и никъде не свети;
обезверена душата ми се моли
на счупено разпятие през нозете

Кажи, о Господи,
„Да бжде светли на“!
Нощта е мрак,
— Денят е нощ

унесена душата ми се моли.
плачжт на вихрени виоли
долита. Не е ли сжн?

— о не, беснее бурята навжн

Кажи, о Господи, кажи!
Чорла, приведена глава,
десница стиснала лжжжт
и нервно пржстите трепят
и плачат кордите . . . агония . .

То бе последната симфония.
кажи, о Господи! . . .

мжлчиш?

Да бжде вечен мрак!

30 май 1923.

Думи, думи
многогични,
криви друмища
далечни.
Лист безжалостно
отбрулен
и брилянтен блян
похулен.
и сирака
кой пожали?
Само хелата
погали
обнадеждено чело
за още джлгото
тегло.

Дни, години
вжрволица
вжв другарската
редица; —
днеска всякой
своя пжт
е подхванал
и вжрват: —
един с песен
на устата,
друг привел е
пжк главата.
Кжде е, майко,
моят пжт?
— Гробовете
гробно мжлчат.

ДРУМНИК — Тжрново

Вопжл.

На П. Ц.

Ще чуйш ли моя глас, мечта, химера?
Не схвана ли ти ош купнежа ми? . . .
Стана ти строен ме мечта пленява,
С божествен плам горят ме две очи . . .

Една частичка дай от любовта си
На изтезаното, мечта, сжрце;
Поне веднжж открий ми хубостта си
Уста си да допра до тез ржце.

Па нека да умра проклет тогава,
Па век да стихна в черен гроб . . .
И нека мен на век изтрий забрава, —
Аз по-щастлив ще сжм от самия Бог! . . .

Разград

ВАЛМОР.

Проклетия жрец.

Премного горда ти си, Лора, Лора,
Към бедните таиш в сърце умраза,
А аз съм беден и проклет, проклет,
Човеците наричат ме поет . . .

Дали ще думите ми чуйш, о, Лора,
Пропити са с скръб те и с любов;
Ще разбереш ли, че сърце ми страда,
О чуй, жена, жена ти моя зов! . . .

Но хладна ти си тъй . . . И се смразява
Кръвта ми . . . И думи забравям аз,
С които готвах се да те обая
И да спечеля твоята любов.

А както никой, аз те любя, мила,
Безкрайна любовта ми е към теб;
С прелеста си ти си ме пленила,
Отблъсваш ме ти със сърце си — лед.

Извършила това, не искаш да ме
Ти знаеш веч какво съм, що съм аз.
Привлича блясъка те вжншен тебе,
Суетна твойта е жена, душа!

А аз съм гладен, гол и бос. Страдая
За всичките в света човеци — рой
И песни за любов свещенна пея . . .
А кой ли ще zalюби мене, кой?! . . .

Душата ми ще ли разбере някой,
Ще ли ме мене някой утеши? . . .
Но свършено за мене вече всичко и,
Шепти ми злжен глас: „Умри! Умри!“

Душата изнурена страда, плаче
Сърцето свива се от скръб и бол . . .
Бях и оставам си в света сираче,
Кат Диогена си оставам гол . . .

Щастлив ще съм, ако любов ме гали,
Ако посрещам черни две очи . . .
Богат ще бъда аз, кат мен едва ли
Ще има друг сребро, злато, рубин.

Но, о! действителност проклета! . . . Плача,
Защото мразен съм в света от вси . . .
А искрено човеците аз любя . . .
Скитосвам се в света самин, унил.

Последните ми чуй, жена, веч думи!
Желаеш ли да ме ошастливиш?
Сърцето си с любов, мечта, открий ми
И моя ти навек, навек бжди! . . .

Пред нас ще бляснат хоризонти златни,
И ангели ще ни обгалят с химни,
Ще се окъпиме в щастие,
Ела, ела с любов при мен, дете! . .

* * *

Напразно молих за пощада, плаках,
Отхвърли ме, жена, отхвърли ти! . .
Самин поета във света с'ей скитал,
На век ще скита той . . . и все самин! . .

А. ГЕОРГИЕВ.—Разград.

УПИТ от нощното дихане
Далече морен спи града.
Пред нас се стени във мълчане
Печална, бледна равнина.

Прелитна гарван в висините
И крясна всред пол'нощна тма
Разбра: загубени душите
Се скитат слепи в'орис зла.

Тъга припаднала гнети
Душата ми нерада,
А времето лети, лети
И сърдце изстрада.

Тъга припаднала над мен .
Гнети, руши не спира
И чезне още един блен;
Любов една умира.

Любовните песни.

През май скитосвах из градините чаровни
И рози аз набрах благоуханни,
Набрах и макове кат кржв червени,
Метличини, бржшлян, зелени клонки . . .

Букет омаен свих за теб, мечта чаровна.
Душата си там влях, и песен мила
Когато ти запейш, сърцето ми'горещо
Аз мисля, че с любов ти би упила! . .

Проблясва мъжа и замира; щом те видя;
Щом свия аз букет от рози росни,
Или песента ти тъй сладка щом зачуя . .
О, пей! . . О, пей, мечта, любовни песни! . .

В.

Из „Под крилете на нощта“

Крипе надвесва нощ, крилете черни
Над стихнала във сжн богат, земя.
В душата ми тъга безкрайна тегне,
Почивка дал ще ми дари нощта? . .

Надвисва нощ криле, и спи земята,
Земята спи възхлас. Самин съм аз. . .
Сияй пленителний лик на мечтата . . .
Звездици девствени блестят в сктаз. . .

2. IV. 923 г.

ВАЛМОР

Зов на певеца.

— Зад мъртвото море се изправя мощен и
велик мжлнеоносец, пристъпя към пустата глуха
земя, спира се до една скала и от там сж-
зира своя великан скован, заспал в сжн джлбок.
Той изправя глава. Думите му процепват тишината,

— Стани славни мъченико! ти който нмееш
пред великите закони на природата, теб зова! Ти,
който си отдал живота в гнета на суетите! Стани,
чуеш ли?

Пред тебе ехти стона на вечността.
О, безбрежно море — океан безкраен! полет
към твостето светило.

Земята на суетите и простора на безкрай-
ността, сж два принципа неотклнни.

Нсщ припада, гласа затихва, а той изчезва
далеч зад тъмния хоризонт . . .

Човекът отваря очи, вижда реалността в сво-
ите шеметни бленове, изправя се на голия врж,
призовава великата правда, призовава царствения
Бог, който го остави сам разбит, опропастен . . .
Сломен от джното на душата той пада на колене,

простира ръце към мрачното небе и призова светлия Бог — на правдата.

Пред взора му се откриват тъмни, непрогледни бездни. Сжзира той как от там долетява грозен великан, очите на който светеха зловещо в черната нощ, като факли в тъмни подземни галерии. Ужас го обземаше. Мислите му бягаха, като плашливи чайки пред буря.

Той закри очи; почувствува едни хладни устни как се впиха в пламеното му тело, — ужасен отскочи назад; късата му настръхна и в бесен бяг достигна края на бездната.

Изведнџж той се спре, впиля поглед в зловещото животно от устата на което излизаха пламъци, които се пръскаха и тровеха нежната душа.

Великана могъщ пристџпяше, разтвори своите хладни обятия за да отнеме и последната вечност от слабата душа.

Човекът решен да живее в мрачните бездни пристџпя крачка, залюлява се, песен зловеща процепва мъртвия простор. Ужасен, изпитал хлада на мрака се връща назад.

Най-после той оборва глава, сжзира ужасното чудовище, което току що тържествуваше, победен властник; от злоба ехидно згърчва устни и изчезва в хладните бездни.

Една въздишка се откътва от болните гърди, и той бе пак сам на своя връх.

Звездите беха обсипали небесния свод, гората чувтайки тържеството пееше тих победен химн, а той горд, цар всемогъщ, властник — шедствуваше. Гордите буки свеждаха чела, палавите полски цветя игриво подаваха глави. Целата природа се смееше възхитена от борбата на вечните безсмъртни стихии с малкия умен цар.

Той втрещва поглед в синеморския хоризонт, вижда как по тихите води долетява девойка с черни къдрави коси. Венец от хубави звезди блестеше на зовещите устни, очи кат синьото безкрайно небе.

Тя долетява тихо, вжлшебно целува неговите хладни устни и изчезва далеч зад безкрайното море...
Защо отлетя?

Адски пир ще устрою по белите вълни на океана, кървав пир на своите призраци.

Аз не те видех как отлетя като волна чайка остави само песента на тихия зефир.

Лети спокойно всред тихия плесък на пенливите вълнички; Аз не ще роптая — лети! А аз факирът на своите призраци ще устроювам кървав пир.

Той бе сам. Вжлните приближаваха, разбиваха се с глух шум и всичко за момент утихваше.

Той не сдържа волния си полет, се провикна:

„Това що казвам, са слова на възвишения светъл хоризонт на съзнанието; скъп идеал пазя, за денят на твоята слава! Нека са свидетели тихите ефири, виж в дълбоките недра на моята душа скритите бисери които пазя за теб.“

Мъртвия град мжлчи, той не чува моя зов.

Морето бучи, вятъра свири . . .

Нещо мина като светкавица през гаснещите очи, а той обезумел, от ужас шепнеше нещо:

Думите му прошепваха тъмния простор, идваха до бурното море, плъзгаха се и пак се връщаха в гръмогласно ехо.

„Защо ме вие зовете тъмни безкрайни води? Вашите обятия са хладни, вие ме плашите. Млжните, не ще чуете зов, не ще чуете отговор!“

Той я виждаше далеч на хоризонта, волна чайка, късна майска роза . . .

Прџстите му заиграха по медната лира.

Песента се понесе далеч по безкрайното море, вятъра затихна, морето спря своя глух грохот, а тя

летеше далеч по неznайни хоризонти . . .

Нечутия певец, пристџпи крачка, издигна своята медна лира и я захвърли далеч към мрачните скали.

Краката му се залюляха и той се понесе в бездната — към шумния океан, що разтвори своите хладни обятия.

Лирата падайки от камък на камък се разби в скалите.

Един стон процепи тишината.

Едно ехо и, всичко пак затихна . . .

М. Г. БАНСКИ -- Бургас.

В. ПЕНЧЕВ — Разград.

Песни.

IV.

Лунна нощ; Самотен в градината аз пея химна песен на моята скръб! . . .

Аз те виждам, как ти горда Богиньо, опиянена от тъжната мелодия на песента ми, идеш към мен. О, ти вечно греещо слънце! . . .

Душа ми в тайнствения час на ноща, изплака последните сълзи на моето пламтящо сърце! Аз седях до коленете ти . . .

Благодатна! Аз спях в тревите между цъфнали лилии, синец и теменуги . . .

Каква тишина на около бе, какъв сън употителен!

V.

Всяка нощ скръбта иде при мен и дълбае по челото ми бразди.

Всяка нощ аз я виждам, препасала бялата престилка на живота да иде над леглото ми.

Аз чувствавам, как нейния джх ме трови и когато разтворя устни за да извикам, тя слага вжрху им своята целувка.

Всеки ден и твоята любов забива по една стрела в душата ми и всеки ден по ясно виждам колко много отрова има в нея.

И когато разтварям устни да извикам, нейната целувка ме прави безпомощен.

Моята скръб и твоята любов! — не съли те двата образа на моята душа? —

Измама.

И днес я видях засмяна и горда. . . И днес от очите ѝ излизаше плам! Устните ѝ ми шепнеха нежни думи, но колко отвратителни бяха те за мен...

Тя ме стисна силно за ръката и аз усетих трепет в моето сърце!

Да, трепет! . . .

Защото аз виждах измамата в престорената ѝ усмивка.

О, тя ме бе измамила вече!

Аз я видях осияна от радост в пригърдките на друг, но се престорих на съп, а тя не ме видя, защото бях невидим за нея.

Стиснах я аз силно за ръката но тя не усети това, защото бе в пригърдките на друг . . .

СВИЩОВ.

ХР. КЪРЖИЛОВ.

Песен.

Песен се тиха понася!
Там нейде в далечни гори,
И тих вятър я нежно отнася
Цял ден, цяла нощ до зори
И нежен глас и вече приглася
Глас мил надежден дори.

Песен се тиха понася
Там нейде в далечни гори,
Песента тихо оглася
На изгрева слънце в зари

Севлиево

ИВ. БАЛДЖИЕВ.

Нощем.

Неведоми влечат ме страсти
В безумно черната тъма,
Загадочно зовят ме власти
В потайна за мен страна

Все тжй влече ме мен пияна,
Потайно-скритата мечта
А в горес грамко все призована
Тегней душата ми в ноща.

* * *

Над мен се сипят клевети безумни
Над мен със ярост всичко тжй трепти.
И глжхна, глжхна в вихрите злошумни
Аз тжй обкржсжен в тягостни мъгли.

Разбит, разбит е моя блян злощастен
И гасне моя рад и весел ден. . .
Та крея, крея, нощем тжй нещастен
Пред мен черпей се гроб нерад—студен.

Чирпан.

П. Р. ПОПОВ

Из „Под крилете на ноща“

Бржмчи вретеното, а баба пее,
Старинна песен тихо си шепти;
Вжлнува се гласа й, сладко лее:
За мили минали тя пее дни . . .

Протакта песента се тжжно, тихо,
Пресеква изведнжж, започва пак,
Вретеното бржмчи си сжнно, леко . . .
От запад спуща се полека мрак.

Глава отпуска на колене баба,
Цари под трегма пжлна тишина,
Сжс стон вретеното последен пада . . .
Из мрака прилеп леко заснова . . .

Разград

В.

Незнаен скитник.

Ще минат дни . . .
„Ще дойдеш ти, очакван ден!“ . . .
ЯВОРОВ,

Ще минат дни — скиталеца сиротен
В незнаен край ще преклони глава . . .
И пролет там над гроба му самотен
Ветреца буйна ще люлей трева . . .

В чаровна нощ на светлий свод небесен,
Кога изгреят тихичко звезди —
За скитника загинал дивна песен
Там горски шепот скръбно ще реди . . .

И в'ранна утрин славеи ще пеят
Над тихо глжхналия гроб студен
И небеса ще сжлзи да пролеят
За скитника безжалостно сломен . . .

Ще минат дни и скитника незнаен
В'незнаен кжт ще преклони глава,
Ще свжрши земния живот нетраен
И гроба тих обрастне-ще в'трева . . .

гр. Шумен, Я. НИКОЛОВ,

Спомени.

Безумно свел глава и в изнемога
Сам крета аз — отронват се гърди,
А ти пред моя взор се мернеш строга
И бжрзо пак отминеш, но къде?

О, в тоя ден на ядната измама
И в тая нощ обкичена в цветя
Ти идваш — бжрзо пак ме отминаваш
— Тичезнеш в нечия страна.

Ти идваш — отминаваш . . . Но кога
Сжзря ще ази твойта сянка,
Да блесне нейде, като от мъгла.

Ти идваш отминаваш . . . в изнемога
Оставам сам . . . челото тжй пламти
Едничка иисжл злобна и жестока
В главата свири — яростно трепти.

П. Р. ПОПОВ — Чирпан.

Небесна долина.

На приятеля Сава С-в.

Долина далечна в небето аз зная,
долина изпжстрена с сини цветя.
тя губи се сгжрната в облаци чисти
далече от тука — накрай на света.

Потоци прозрачни в нея бжрборят.
и губят се в кедрови стари гори,
и бели сирени на варки в тях плуват, --
и всичко са смее в поток от зари.

Там слжнцето цар е и гордо царува.
с пурпурна корона от синия свод —
и вечно се смее и вечно се радва
Сжс песен вжзторжна в безкрайний си ход.

И сила вжлшебна в себе си крие.
на нейното слжнце чаровния глас —
земята разлюбя тоз който го чуе
и чезне за него до сетний си час.

Чирпан, Н. НАИДЕНОВ

1. Adieu!

Adieu!

Най-после отиде си и ти . . .

В тишината още трептят гаснящи звуци от
далечен нестроен оркестжр, и безсмислен смях,
кадет некжде в потжмнелия парк, дрезгаво проех-
тява и замира кресливо в дълбочината на глу-
хите алеи . . .

Тихо е като в твоята душа.

И под моята трепетлика е най-тихо, че струи
ми се усещам как над мен, обкичена с звезди, без-
шумно прелита ноща.

Аз съм сам и тихо е над моята самотна трепетлика . . . Душата ми жадува цълувките на галещата нощ, а сърцето ми купнее след теб.

Защото аз обичам ноща, а ти си най-нежната целувка в тая дивна нощ.

Adieu!

Най-после отиде си и ти, аз видех, но в тъмнината още блести огъня на звездния ти взор.

А аз обичам твоя поглед, защото той опива моята болна душа; аз обичам самия блясък на твоите чудни очи, защото те са море от безумна страст; аз обичам шеметната дълбочина на твоите зеници, защото там се раждат всички възжеления.

Adieu!

Аз не те изпратих, ти наново избяга, но когато плахо ми прошепна: „Adieu monsieur!“ аз почувствах че обичам и твоята душа . . .

Ти бе днес тъй палава, и утре мило ще се смееш, когато ти кажа как обичам твоята душа! . . .

Adieu!

Над мен едва потрепва малката самотна трепетлика.

Обичаш ли я ти — малката самотна трепетлика с хубавите сребърни листа?

Да — защото под нея тихо ти нашепвам моята любов, и обичам да играя с изкрещите талази на твоята златна коса.

Но аз сега съм сам . . .

Скоро зад тъмните чукари ще изгрее бледоликата луна и в парка ще трепнат сенките на тихата среднощ.

И тогаз листата ще зашепнат.

„Adieu monsieur!“

Но още е самота и тихо е като в твоята душа.

А аз обичам твоята душа — по сладка от целувката на златокждра пролет, и нежна като вълшебния зов на влюбена флейта . . .

Adieu!

Аз не те изпратих, ти весело избега, но когато страстно ми прошепна: „До утре!“ аз почувствах че за нея е родена твоята душа.

Ти беше днес тъй игрива, сжй весела, и утре когато ти нашепна, че за нея е родена твоята душа смях ще залее рубинните ти устни, и в тоя смях ще цъфнат розите на нашето щастие . . .

О! аз те обичам, и всяка нощ ти нашепвам моята любов под малката самотна трепетлика с хубавите сребърни листа.

Adieu!

2. Приказна.

В страната на далечния Нил било . . .

Имало майка и син . . . Безумно обичала майката цветът на своето сърце, а синът всеки ден дарявал Изида с чифти бели гжлжби, за щастieto на ма̀ка си . . .

И живяли щастливо те, тъй както живяли хората отдавна, много отдавна . . .

Но дохожда ден и смъртна бол сразила сърцето на щастливия син.

И отишла майката при жреците на Петтях звезди с въпрос, но жреците мълчали пред злобните предсказания на Жълтата звезда . . .

И велика скръб простряла траурни крила в душата на бедната майка.

Защото тъй било писано в книгата на съдбата.

Смъртна бол сразила сърцето на щастливия син.

И тръгнала да търси майката лек, който да цери сърца.

Но нигде не намерила, защото това било отдавна, много отдавна . . .

И духът на обезнадеждието ледено целуна нейната душа . . .

Но ето дохожда при нея странник.

В очите му блеснал огъня на първожрец, а от устата му говорела мъдростта на вековете . . .

И казал и той:

— Поклон пред сестрата от страната на Пта. Нека Изида спре нейните сжлзи, и в душата и да стихнат риданията на жената. И нека слуша тя и не роптай нейната душа, защото чрез мен говори Техути — владетеля на божественото слово. —

— Поклон пред сестрата от страната на Пта . . .

Синът й ще умре, защото над него отдавна е прозвучала тржбата на последните дни, и Озарис ще сжзве душата му, тъй както Тирон зове духовете в пещците на Черната пустиня. —

Но велик е Ра той може да продължи дните на бедния син.

И пожела Ра чрез устата на Техути — да иде майката в Тепе и пренесе пред Амона, сърцето на бял гжлжб.

Аз дойдох от далече за да кажа нещо за нейния син . . .

И ще чака майката Амон да мръдне свещените си усти, че той ще каже Небето моята поля . . .

Но горко на греха пред него Амон ще бжде ням . . .

Велик е Ра — той може да продължи дните на бедния син . . .

Но синът й ще умре, над него отдавна е прозвучала тржбата на последните дни и Озарис сжзве неговата душа тъй както Тирон зове духовете в пещците на Черната пустиня.

Аз дойдох от далеч, и казах нещо за нейния син.

Това казал странника и изчезнал.

И тръгна майката за храма на Амона в Тепе. А далеч беше Тепе.

Но стигна майката най-после.

И отиде тя в храма на Амона и пренесе жертва сърцето на бел гжлжб.

И дълго се моли тя, защото безумно обичаше своя син.

Но в храма беше тихо, и Амон не мръдна своите устни.

(Но горко на Греха, пред него Амон ще бжде ням . . .)

И отиде си майката тъй безутешна както по напред

И умря нейния син, защото Озарис бе сжзал неговата душа, а Амон не мръдна своите устни. Че така бе предсказала Жълтата звезда, а странника беше казал Истината.

Умре синът който майката обичаше безумно. И откъсна се Лист от черната книга на съдбата . . .

Приказка.

Но това било отдавна, много отдавна, когато още имало богове, и когато приказките били истина, а истината — вълшебна приказка . . .

Имало майка и син. В страната на далечния Нил било. Майката безумно обичала синът, но синът умрял . . .

И хората разправят за това приказка, печална като щастieto, и вечна като смърта.

И приказката се носи днес от уста в уста все потъжна и по потъжна . . .

Приказка за майка и за син . . .

Л. Николов — ЧИРПАН.

Златни часове

Мжглиявя спомен за изгорената „Лунна нощ“ ме кара да напиша тия редове. Ах! с каква възторг я писах аз преди година по това време. . . Нито една случка от живота не ще бъде тъй ясна в паметта ми. . .

Омайна лунна нощ. Притихнали, дървесата плуват в сладкия сжн, който се простира над тъмния град и шжпне старинни приказки незнани. В дола лжщее сребрилата река, а полето се простира мжлчаливо и таинствено. По белия друм се не мярва жива душа, а из синьо пепелявия простор летят черни прилепи, леко чертаят големи гржгове губейки се в далечината безследно. . .

Загнездени в сините скали, които се възвисяват кжм кротката луна, ние с другаря сладко свирим, той на кларинет, аз на флейта. Тихи, леки и опияняващи звуци се носят из заспалото обширно поле и над мокрия град.

Сжрцето се пресвива в сладостна мжка, затрепква като влюбена чучулига, затупва силно, силно. . . и пак се спуща в премала. Душата ликува, топи се в блаженство, а очите горят, горят и тжрсят милото, божественното личице на. . . Мара.

Зад реката се простира градина, обрасла с треви и цветя а край оградата й се издигат високо в небето бели, великолепни тополи. До тях са нацфтяли благоуханни люляки, в които се надчуруликуват рояци влюбени славеи. А зад всичко това се белеят стените на едно красиво здание. Тука живее Мара. . .

Нейния прозорец сега е отворен, и аз сжзираам на лунната светлина ангелското й лице, усмихващо се мило грациозно. . . Тя маха кжм нас с бяла кжрпичка. . . а ние свирим, свирим, свирим. . .

* * *

Минаваме оградата, прегазваме росната трева и забелязваме под люляките бяла нимфа — Мара седнала на пейката. Сжрцето ми гори, гори, гори, ще изхвържне от гжрдите ми; аз се не чувствавам, цял сжм пламнал; очите ми са впити въ нея. . . Другаря си заминава, а аз оставам при нея.

— Мили! . .

— Мила! . .

Нито звук, нито ласкателство, нищо, а само длго, длго посрещане на горящи, влюбени очи; една продължителна, сладка и незабравима целувка; една обща длбока вждишка и най-силно тупане на влюбени сжрца. . .

— От кога те чакам, мили? . .

И още по-продължителна и гореща прегрждка.

О, кой може да опише, да разправи или да преживее в друг момент чувствата, изпитвани при срещата с любимата?

Дивни, пленителни са възторзите. . . всичко, всичко, което се изпитва при любовната среща особено при пжрвата, е таинствено, длбоко, неуписуемо, неизследваемо. . .

В тая минута аз бях Бог, аз бях най-щастливия на земята и смучех нектара на блаженството без насита.

.
— Сжмнало е, ставай, ставай, ангеле мой! Стига толкова — шепнеше Мара и вдеше бледорозови пржсти от разрошената ми коса, обсипана със сребжрни капки роса и благоуханен пращец от люляките.

Аз се сжбуждам сепнато, пооглеждам се плахо

наоколо, стисвам ржката й и се прехвърлям през оградата.

Златните слжнчеви лжчи играят по нежните листа, гонят се, преплитат плетат блестящи венци. От ржката се дигат облаци пара, губейки се във висините, а полето се кжпе в слжнчева светлина и блещи ослепително. Синеят се на юг обширни и самотни джбрави, а по насам лжщят окжпаните от росата цветни ливади. Славеите затихваха, а чучулигите подхващат нежния им романс, аккомпанирани от косовите и кукувиците, които прелитат от джрво на джрво, от храст на храст.

Аз вжрвя самин из сжнните още улици и се пея тиха песенка, чувствавайки още трепета, горещината и аромата на сладката, нежната целувка. Слжнцето огрява главата ми, а сребжрните росни капки блясват нежно, мило. . . До мен долита последен звук от любовна песен на опиянен славей.

И стихна. . .

Юлий, 1923 год.

ВОЛМОР.

Бележки от Редакцията.

Молим всички наши настоятели абонати да побжрзат и уредят сметките си с редакцията, като това сторят в най-скоро време.

Нека ВАЛМОР сжбщи адреса си в редакцията ни. Останалите трудове сж одобрени, но ще бждат поместени след като сжбщи адреса си.

Предупреждаваме всички постоянни и случайни сжтрудници, да изпращат на време своите трудове написани чисто и четливо, с мастило и на едната страница.

Идущия брой излиза с тжврде големи подобрения. В него ще участват добри наши сили, като ще бжде печатжн в сжщия брой, и цикала на Любчо Георгиев — Nevertmorte — песни по далечната любов, това ще бжде една от най-добрите му до сега печатни работи. За сп. „МАРГАРИТКИ“ ще се даде отзив в следущия брой. Книгопис.

1) сп. „МАРГАРИТКИ“—год. 1. кн. 8, 9, 10—списание за литература и критика — Редактор Г. Русев — Плевен.

2) МЛАДЕЖКА ДУМА—литературен лист, год. II. бр. 5 и 6 излиза в Сухиндол.

3) „ЗВУЦИ“—лист за изкуство и мисжл—год. I. бр. 2, 3, 4, 5—редактира комитет.—Чирпан.

4) ЖЕНСКИ ГЛАС—орг и на Б. Ж-ки сжюз год. XX бр. 16, 17, 18, 19, 20—Редакторка Димитрина Иванова—София—Гургулят—26.

5) сп. РОДНА МИСЖЛ—литературно списание —Плевен.

6) сп. МОДЕРНО ИЗКУСТВО — списание за литература и критика. Редактор К. Тодоров—Варна

7) сп. ЯСНА ПОЛЯНА — списание за прост трудов живот и едиение чрез ЛЮБОВТА—с. Ружинци—Белоградчишко.

8) кн. ЗА СВОБОДАТА на ВОЛЯТА — от Л. Н. Толстой.

9. кн. ЗЛОТО на МАТЕРИАЛИЗМА—от П. П. Николаев—издание на Ясна поляна.

Шумен, Печатница И. Аргоети.